

Kto to jest? Co to jest?

Кто это? Что это?

Урок 2. Тема: Кто это? Что это?

Lekcja 2. Temat: Kto to jest? Co to jest?

Witaj w drugiej lekcji naszego kursu. Jak Ci idzie poznawanie liter i pierwszych zdań w rosyjskim? Mam nadzieję, że dobrze. W ramach powtórki wiadomości z poprzedniej lekcji, postaraj się napisać odręcznie usłyszane litery (duże i małe):

а, ш, ы, у, м, л, ё, б, в, е

a, sz, y, u, m, l / ł, jo, b, w, je

A teraz napisz usłyszane słowa:

ты, я, как, меня, тебя, зовут, откуда, привет

ty, ja, jak, mnie, ciebie, zwa, skąd, cześć

I na koniec odpowiedz na głos na poniższe pytania:

- Привет! Как тебя зовут?

- .....

- Ты откуда?

- .....

- Где ты живёшь?

- .....

Tę lekcję chciałabym poświęcić dwóm bardzo prostym, a zarazem podstawowym pytaniom: „Kto to jest?” i „Co to jest?”, a także temu, jak na te pytania odpowiadać.

Zacznijmy od pytania: „Kto to jest?”. Po rosyjsku to:

Кто это?

Kto to jest?

Кто – brzmi prawie jak polskie „kto” i znaczy nic innego jak „kto”. Akcent w tym wyrazie pada na „o”, dlatego czytamy je jak „o”.

это – oznacza „to”. Akcent tutaj nie pada na „o”, więc powiemy dosłownie: „эта”. W tym wyrazie jest dla Ciebie nowa litera: Э.

Э э to: „E e”

Э

E

„Э” pisane wygląda tak:

Ээ

Całe powyższe zdanie przetłumaczmy jako: „Kto to jest?”, choć z poprzedniej lekcji wiadomo Ci, że w rosyjskich zdaniach w czasie teraźniejszym pomija się czasownik „być” w formach osobowych, a więc po polsku poprawnie będzie jak powiemy: „Kto to **jest**?”, a po rosyjsku dosłownie – „Kto to?”.

Założmy, że spotkałeś kolegę. Koło niego idzie starsza pani. Nie wiesz, kto to jest, więc pytasz: „Кто это?”. Tą panią jest babcia kolegi. "Babcia" to:

бабушка

babcia

Kolega powie: „To jest moja babcia”. Pamiętaj, że w rosyjskim pominiemy „jest” i w związku z

tym powiemy dosłownie: „To moja babcia”. „Moja” to:

МОЯ
moja

W słownie „moja” akcent pada na „я”, a więc „o” jest w pozycji przedakcentowej, dlatego przeczytamy je jak „a”.

Znasz już wszystkie części składowe tego zdania, zatem „To jest moja babcia” powiemy tak:

Это моя бабушка.
To jest moja babcia.

A jeśli tą panią jest mama, to wiedząc, że "mama" to:

мама
mama

powiemy:

Это моя мама.
To jest moja mama.

Это моя мама - przetłumaczmy: „To jest moja mama”.

Spróbujmy ułożyć zdanie tego samego typu, przy założeniu, że osobą, która koło nas idzie, jest ciocia, czyli:

тётя
ciocia

A całe zdanie zabrzmiałoby:

Это моя тётя.

To jest moja ciocia.

Teraz przedstawmy swojego tatę. „Tato” to:

папа

tato

Zanim powiemy to zdanie, zwróć uwagę, że do tej pory mówiliśmy **moja** (mama, ciocia, babcia), a w odniesieniu do taty powiemy **mój**, a więc:

мой

mój

Pojawia się nam tutaj nowa litera - "й":

Й й to: „j”

Й й pisane wygląda tak:

Й й

W wyrazie, w połączeniu z samogłoskami czy spółgłoskami, „Й й” przeczytamy jako „j”, ale samodzielną spółgłoskę jako:

Й

J

To podobnie jak w polskim. W wyrazie przeczytamy ją jako „j”, a samodzielną jako „jot”.

Akcent w słownie „мой” pada na „o”, więc musimy je przeczytać jako „o”, a całe zdanie „To jest mój tato” powiemy:

Это мой папа.

To jest mój tato.

Spróbuj teraz sam przedstawić wujka, wiedząc, że po rosyjsku to:

дядя

wujek

.....
Sprawdź, czy powiedziałaś tak samo:

Это мой дядя.

To jest mój wujek.

Uważaj, bo wujek, czyli „дядя”, jest bardzo często mylony przez Polaków z dziadkiem. „Dziadek” to:

дедушка

dziadek

Teraz powiemy nieco trudniejsze zdanie: „To jest mój wujek, a to jest mój dziadek”:

a – tak samo jak po polsku: „a”

Это мой дядя, а это мой дедушка.

To jest mój wujek, a to jest mój dziadek.

Wyobraź sobie, że idziesz z bratem po ulicy. „Brat” to po rosyjsku:

брат
brat

Spotyka Cię kolega i pyta:

Кто это?
Kto to jest?

Co mu odpowiesz?

- .....

Jestem pewna, że to zdanie nie sprawiło Ci żadnych problemów.

Mogłabym w tym miejscu zaproponować Ci przejście do pytania: „Co to jest?”, gdyby nie pewna istotna sprawa. Otóż w rosyjskim, w odróżnieniu od polskiego, o **zwierzęta** pytamy jak o **człowieka**, czyli: „**Кто это?**” (“Kto to jest?”). Po polsku w tym wypadku powiemy „Co to jest?”!

I tak na przykład o kota pytamy:

Кто это?
Kto to jest?

"Kot" jest po rosyjsku tak samo jak po polsku:

КОТ
kot

Dlatego na powyższe pytanie odpowiemy:

Это кот.

To jest kot.

O słonia również spytamy: „Кто это?”, a odpowiemy:

Это слон.

To jest słoń.

"Żyrafa" po rosyjsku to:

жираф

żyrafa

Żyrafa w rosyjskim jest rodzaju męskiego.

Spróbuj teraz spytać o żyrafę, wiedząc, że odpowiedzią na to pytanie jest:

Это жираф.

To jest żyrafa.

Jak spytasz "Co to jest?"?

.....

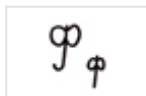
Ostatnią literą w tym słowie jest:

Ф ф czyli: F f

Ф

F

Ф ф pisane odręcznie wygląda tak:

W rosyjskim słowie „żyrafa” po „ж” mamy „и”. Wiesz z poprzedniej lekcji, że „и” po „ж” zawsze czytamy jak „ы”.

Chomik po rosyjsku to:

ХОМЯК
chomik

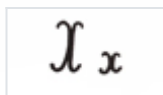
W słowie „хомяк” akcent pada na „я”, a więc „о” jest **przed** akcentem (w pozycji przedakcentowej), więc znaczy to, że musimy je przeczytać jak „a”.

Mamy tutaj znów nową literę. Jest nią:

X x czyli ch lub h (w rosyjskiej ortografii nie rozróżnia się ch i h)

Х
Ch / H

X x pisane odręcznie wygląda tak:

Spytaj teraz o chomika, wiedząc, że odpowiedzią na to pytanie jest:

Это хомяк.
To jest chomik

.....

Wydaje mi się, że jest to dla Ciebie na tyle proste, że już to umiesz i pamiętasz tę zasadę, że zarówno o ludzi, jak i o zwierzęta pytamy: „Кто это?”. Teraz powiem Ci, jak w rosyjskim pytamy o przedmioty, zjawiska czy pojęcia abstrakcyjne. Otóż w tym przypadku powiemy: „Co to jest?”, a więc:

Что это?

Co to jest?

Что – oznacza: „Co”. Pojawia nam się tutaj kolejna nowa dla Ciebie spółgłoska, którą jest: Ч ч. Wymawiamy ją zawsze miękko, jako: Ć ć.

Ч ч wymawiamy zawsze jako Ć ć

Ч

ć

Ч ч pisane odręcznie wygląda tak:

Jednak w tym wyrazie (i kilku innych) tę spółgłoskę wymówimy jako „ш”. Jest to wyjątek i należy go zapamiętać. Posłuchaj:

Что

co

Na pytanie „Что это?”, jak i „Кто это?”, odpowiedź zaczynamy od: „Это...”, czyli „To...”:

Spróbujmy powiedzieć: „To jest spódnica”, wiedząc, że spódnica to:

юбка

spódnica

Znów tutaj jest dla Ciebie nowa litera:

Ю ю - samogłoska, która jest połączeniem „i” oraz „u”, czyli „iu” i tak czytamy ją w środku wyrazu po spółgłosce, a na początku wyrazu i po samogłosce czytamy jako „ju”.

Ю

Ju

Ю ю pisane odręcznie wygląda tak:

Powróćmy do naszego zdania „To jest spódnica”. Powiemy je tak:

Это юбка.

To jest spódnica.

Gdybyśmy natomiast chcieli zadać pytanie typu: „Czy to jest...?”, to będzie ono miało taką postać: „Это...?”. Spytajmy na przykład „Czy to jest spódnica?”:

Это юбка?

Czy to jest spódnica?

O tym, że jest to zdanie pytające podpowiada nam intonacja. Porównaj:

Это юбка.

To jest spódnica.

Это юбка?

Czy to jest spódnica?

Poćwicz razem ze mną zadawanie pytań. Spytaj:

a) „Czy to jest chomik?”:

- .....

Porównaj, czy powiedziałaś tak samo:

Это хомяк?

Czy to jest chomik?

b) „Czy to jest żyrafa?”:

- .....

Sprawdź ze mną:

Это жираф?

Czy to jest żyrafa?

c) „Czy to jest słoń?”

- .....

Porównaj ze mną:

Это слон?

Czy to jest słoń?

Myślę, że bez problemów poradziłaś sobie z powyższymi pytaniami. Teraz chciałabym, żebyś nauczył się jak odpowiadać na tego typu pytania twierdząco i przecząco.

Jeśli ktoś zada nam pytanie: „Это юбка?”, to możemy na nie odpowiedzieć: „Так, то jest spódnica”, czyli:

Да, это юбка.

Tak, to jest spódnica.

да - oznacza „tak”

это юбка - to jest spódnica

Czyli cała odpowiedź, jak już wiesz, oznacza: „Tak, to jest spódnica”. Sprawa jest tutaj o tyle prosta, że wyrażenie: „это юбка” jest Ci już znane z początku lekcji. Wystarczy tylko dodać do niego „да” – czyli „tak” - i już mamy pełną odpowiedź na pytanie.

Można tu, oczywiście, odpowiedzieć jednym słowem („Да” - „Tak”), ale myślę, że nie zaszkodzi nam, jeśli odpowiemy całym zdaniem.

Chciałbyś sam udzielić odpowiedzi? To spróbuj twierdząco odpowiedzieć na poniższe pytania:

Это жираф?

Czy to jest żyrafa?

- .....

I porównaj ze mną:

Да, это жираф.

Tak, to jest żyrafa.

I kolejne pytanie:

Это кот?

Czy to jest kot?

- .....

Sprawdź czy powiedziałaś tak samo:

Да, это кот.

Tak, to jest kot.

Następne pytanie:

Это хомяк?

Czy to jest chomik?

- .....

I prawidłowa odpowiedź:

Да, это хомяк.

Tak, to jest chomik.

Jak sobie poradziłeś? Na pewno dobrze!

Świetnie radzisz już sobie z odpowiedziami pozytywnymi. Teraz czas na negatywne, czyli najprościej mówiąc jak powiedzieć: „Nie, to nie jest...”. Żeby udzielić takiej odpowiedzi, musimy mieć pytanie, na przykład: „Это юбка?”. Wtedy przecząca odpowiedź będzie taka:

Нет, это не юбка.

Nie, to nie jest spódnica.

нет - znaczy „nie”

это не юбка - znaczy: „To nie jest spódnica”

Możemy do tego dodać zdanie wyjaśniające, np. "To są spodnie", ale skupmy się teraz na samym udzielaniu przeczących odpowiedzi.

Spróbuj teraz negatywnie odpowiedzieć na moje pytania:

Это мама?

Czy to jest mama?

- .....

I poprawna odpowiedź:

Нет, это не мама.

Nie, to nie jest mama.

Kolejne pytanie:

Это дядя?

Czy to jest wujek?

.....

Porównaj z moją odpowiedzią:

Нет, это не дядя.

Nie, to nie jest wujek.

I ostatnie pytanie:

Это кот?

Czy to jest kot?

.....

I negatywna odpowiedź:

Нет, это не кот.

Nie, to nie jest kot.

Na dziś to już koniec. W tej lekcji nauczyłeś się zadawać pytania „Кто это?“, „Что это?“, „Это...?“, a także udzielać pozytywnych i negatywnych odpowiedzi na te pytania.

Jestem pewna, że dzisiejsza lekcja nie sprawiła Ci problemów. Gdyby jednak pojawiły się

jakiegokolwiek wątpliwości, to zachęcam do powtórek.

Podaj jeszcze na koniec rosyjskie (pisane odręcznie) odpowiedniki liter:

F, j, ch, Ѓ, e, ju

i zadaj pytania do poniższych odpowiedzi:

- .....

- Это кот.

- .....

- Да, это мама.

- .....

- Это юбка.

- .....

- Нет, это не юбка.

Ja już się z Tobą żegnam. I zapraszam do kolejnej lekcji!!!

Пока!

Lila

Dodatek: Zasady wymowy dla liter i sylab występujących w tej lekcji

Й й czytamy jak [j] (np. мой)

Ф ф czytamy jak [f] (np. жираф)

Х х czytamy jak [ch] (np. хомяк)

Ч ч czytamy jak [ć] za wyjątkiem что, w którym czytamy jako [sz]

Э э czytamy jak [e] (np. это)

Ю ю czytamy jak [ju] na początku zdania i po samogłosce (np. юбка), po spółgłosce czytamy jak [iu].

Ściąga

Pytania i odpowiedzi

Кто это? Kto to jest?

Это моя бабушка. To jest moja babcia.

Это моя мама. To jest moja mama.

Это моя тётя. To jest moja ciocia.

Это мой дядя. To jest mój wujek.

Это мой дядя, а это мой дедушка. To jest mój wujek, a to jest mój dziadek.

Это кот. To jest kot.

Это слон. To jest słoń.

Это жираф. To jest żyrafa. (w rosyjskim jest rodzaju męskiego)

Это хомяк. To jest chomik.

Что это? Co to jest?

Это юбка. To jest spódnica.

Это юбка? Czy to jest spódnica?

Да, это юбка. Tak, to jest spódnica.

Да, это жираф. Tak, to jest żyrafa.

Да, это кот. Tak, to jest kot.

Да, это хомяк. Tak, to jest chomik.

Нет, это не юбка. Nie, to nie jest spódnica.

Это мама? Czy to jest mama?

Нет, это не мама. Nie, to nie jest mama.

Это дядя? Czy to jest wujek?

Нет, это не дядя. Nie, to nie jest wujek.

Это кот? Czy to jest kot?

Нет, это не кот. Nie, to nie jest kot.

Кто это? - to pytanie o ludzi i zwierzęta

W języku rosyjskim zarówno o zwierzęta, jak i ludzi pytamy *Кто это?*, czyli **Kto to jest?**, w odróżnieniu od polskiego, w którym o zwierzęta pytamy **Co to jest?**.

